

Eläkeuudistuksen laskelmista

Vakuutusiltapäivä 16.5.2025

Mikko Sankala

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Sisällys

1. Työeläkejärjestelmän uudistuksen tavoitteesta
2. Eläkeuudistuksen sisällöstä
3. Eläkeuudistuksen vaikutuksista

Eläkeuudistus hyvin lyhyesti

- Otetaan enemmän sijoitusriskiä
- Jos kaikki menee hyvin, eläkkeiden rahoitukseen on käytössä enemmän rahaa
- **Riskit voivat myös realisoitua!**
- Silloin kaikki aiemmatkin ongelmat ovat käsillä entistä pahempina

1

Työeläkejärjestelmän uudistuksen tavoitteesta

Uudistuksen tavoite

- Muutosten tulee:
 - vahvistaa julkista taloutta pitkällä aikavälillä noin 0,4 prosenttiyksiköllä suhteessa bruttokansantuotteeseen (vastaa noin miljardia euroa v. 2023 tasossa).
 - löytää keinot eläkevakuutusmaksutason pitkän aikavälin konkreettiseen vakauttamiseen, jossa työeläkejärjestelmä sopeutuu mahdollisiin shokkeihin sääntöpohjaisen vakautusjärjestelmän avulla.

2

Eläkeuudistuksen sisällöstä

Eläkeuudistus yleisellä tasolla

- Ei muutoksia nykyisiin etuuksiin, karttumiin tai ikärajoin.
- Ei suuria muutoksia työeläkealan yhteisiin tietojärjestelmiin.
- Keskeiset muutokset kohdistuvat TyEL-MEL-järjestelmän sijoitustoiminnan säätelyyn ja vakuutustekniikkaan.
- Kaikkia työeläkkeitä koskeva ”inflaatiovakauttaja”, joka hillitsee työeläkkeisiin tehtäviä indeksikorotuksia tietyissä poikkeuksellisissa tilanteissa.
- TyEL-maksu nykyisellä tasolla vuoteen 2030.

Sijoitusuudistuksessa säädetään nykyisiä mekanismeja

Osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu (OLV)

Vanhuuseläkerahastojen täydentäminen

Vakavaraisuussäädökset

Luotonottomahdollisuus kiinteistösijoituksissa

Takaisinlainausoikeus

Asiakashyvitykset

Osakesijoittamiseen ja vakuutustekniikkaan ehdotetut muutokset

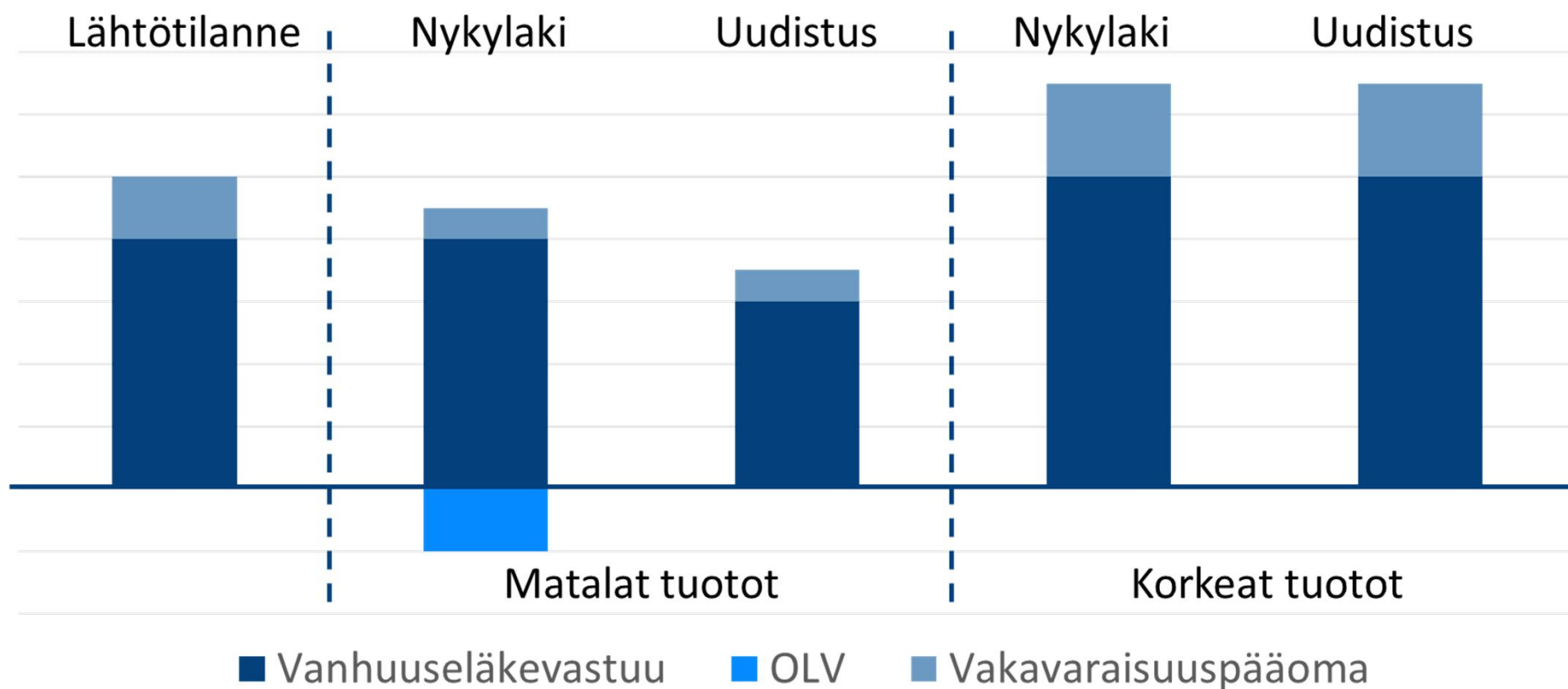
- OLV-osuuden nosto 20 prosentista 30 prosenttiin.
- Laajennus kaikkiin säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteena oleviin osakkeisiin.
- Vanhuuseläkevastuisiin siirtojen viivettä vähennetään poistamalla puskurointi. Siirrolla ei ole ala- tai ylärajaa ja siirto voi olla myös negatiivinen.
 - Sopimuksessa sitouduttiin tarkastelemaan täydentämissääntöjä pidempään jatkuneiden negatiivisten siirtojen tilanteessa.
- Osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun vuotuisen muutoksen perustetta laskettaessa osakkeiden keskimääräisestä vuosituotosta vähennetään 1 prosenttiyksikkö, rahastokorko ja täydennyskerroin.
- Eläkevakuuttajien keskimääräisen vakavaraisuuden perusteella määräytyvän rahastojen täydennyskertoimen kaavaa muutetaan.

Osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu (OLV) on järjestelmän kollektiivinen puskurirahasto, jolla varaudutaan lisääntyneeseen sijoitusriskiin ja josta (nykylaissa) sovitun ylärajan ylittävä osa siirretään vanhuuseläkevastuisiin.

Osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun määrä riippuu eläkevakuuttajien osakesijoitusten keskimääräisestä tuotosta.

Vanhuuseläkevastuu puskuroi jatkossa sijoitustuottoja vakavaraisuuspääoman lisäksi

Vakavaraisuuskehikkoon ehdotetut muutokset

- Turvaavuustaso lasketaan 97 prosentista 95 prosenttiin.
 - Kerran 33 vuodessa → kerran 20 vuodessa.
- Osakesijoitusten enimmäismäärä 65 prosentista 85 prosenttiin.
- Täsmennetään valuuttariskin huomioimista OLV:n osalta.

Vakavaraisuusraja on eläkevakuuttajan sijoituskannan rakenteen perusteella laskettu suure, joka on mitoitettu siten, että vakavaraisuuspääomaa on laissa määrätyllä todennäköisyydellä vielä jäljellä vuoden kuluttua, jos vakavaraisuuspääoma aluksi on vakavaraisuusrajan suuruinen.

Muut sijoitusuudistuksessa ehdotetut muutokset

- Vuokra-asuntosijoittamisen luotonottomahdollisuuden laajentaminen koskemaan kaikkia työeläkevakuutusyhtiön tytäryhteisöjen kiinteistösijoituksia ja muutetaan laki toistaiseksi voimassa olevaksi.
- Asiakashyvitysten enimmäisosuuden tarkistaminen.
 - Vaikuttaa vuodesta 2030 alkaen.
- Työeläkeyhtiön vakuutuksenottajakohtainen takaisinlainausoikeus rajataan enintään 10 milj. euroon.

“Sääntöpohjainen vakautusjärjestelmä”

Vanhuuseläkemaksun rahastoinnin kasvattaminen 0,5 prosentin karttumaa vastaavaksi (ennen 0,4).

Selvitys 2026 loppuun mennessä vanhuuseläkerahastoinnin kehittämistarpeista.

Inflaatiovakauttaja kaikkiin työeläkelakeihin

Työeläkeindeksi ei saa kahden peräkkäisen vuoden tarkastelujaksossa kasvaa enempää kuin palkkakerroin samana aikana.

Inflaatiovakauttajaa sovelletaan vuosittain, ensimmäisen kerran vuonna 2030 tehtäviin indeksitarkistuksiin.

Maksutaso

- TyEL-maksu pidetään 24,4 prosentin tasolla vuosina 2026 – 2030.
- Myös pitkällä aikavälillä tavoitteena tasainen ja tarkoituksenmukainen maksukehitys sekä etuuksien ja niiden rahoituksen turvaaminen.

3

Eläkeuudistuksen vaikutuksista

Vaikutusarvioiden pohjalla ETK:n tekemät simulaatiot

Perusurana keväällä 2024 päivitetty deterministinen PTS-laskelma

Laskelman kuvaus:

<https://www.julkari.fi/handle/10024/150808>

Sijoitustoiminnan ja inflaation stokastiikka ETK:n Feeniks-mallin mukaisesti

Mallin kuvaus:

<https://www.julkari.fi/handle/10024/150079?show=full>

Tulokset perustuvat 1000 stokastiseen skenaarioon

Väestön, työllisyyden tai ansiotason stokastiikkaa ei tutkittu

Uudistuksen vaikutukset

Sopimuksen vaikutuksia
verrattuna nykyiseen
lainsäädäntöön

TyEL-maksun odotettavissa oleva taso alenee ja maksutasoon liittyvä epävarmuus kasvaa.

Maksussa olevien eläkkeiden indeksitarkistukset voivat muodostua nykylain mukaisia tarkistuksia matalammiksi (odotusarvomielessä eläkemeno alenee).

Riskit myös huonoille tulemille kasvavat!

VM:n arvion mukaan julkinen talous vahvistuu 0,57 % BKT:sta

Sopimuksen vaikutus allokaatioon ja tuottoihin

Keskimääräinen allokaatio

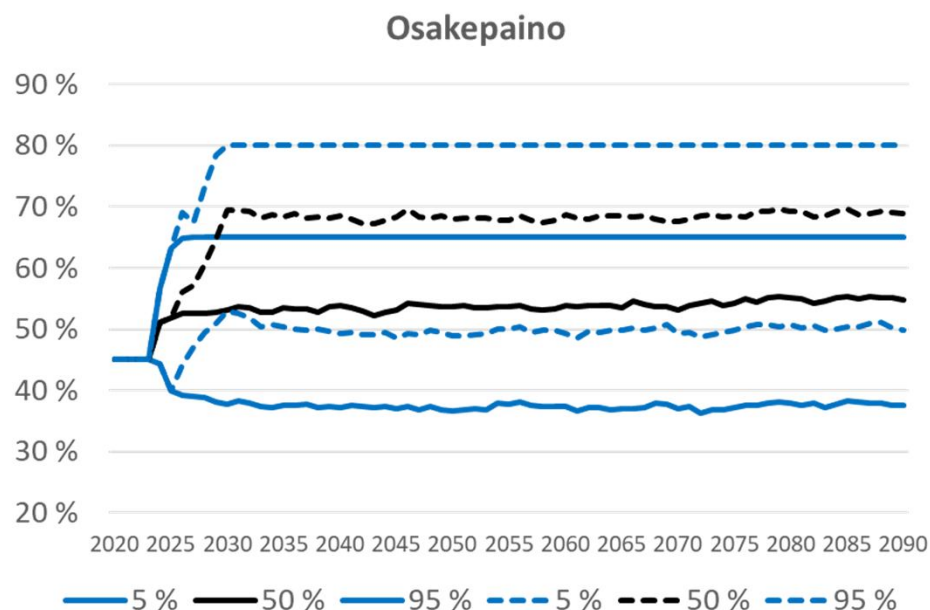
	Nykylaki, %	Sopimus, %	Erotus, %-yks.
Lyhyet korot	5	5	0
Pitkät korot	17	9	-8
Kiinteistöt	12	11	-1
Osakkeet	53	66	13
Muut	13	10	-3
Yhteensä	100	102	2
Velan vaikutus	0	-2	-2

Keskimääräinen reaalituotto*

	Nykylaki, %	Sopimus, %	Erotus, %-yks.
Aritmeettinen k.a.	3.73	4.07	0.35
Geometrinen k.a.	3.33	3.50	0.17
Keskihajonta	9.24	11.20	1.96

*Tuotot sijoitustoiminnan kulujen (0,8 – 0,9 %) jälkeen.

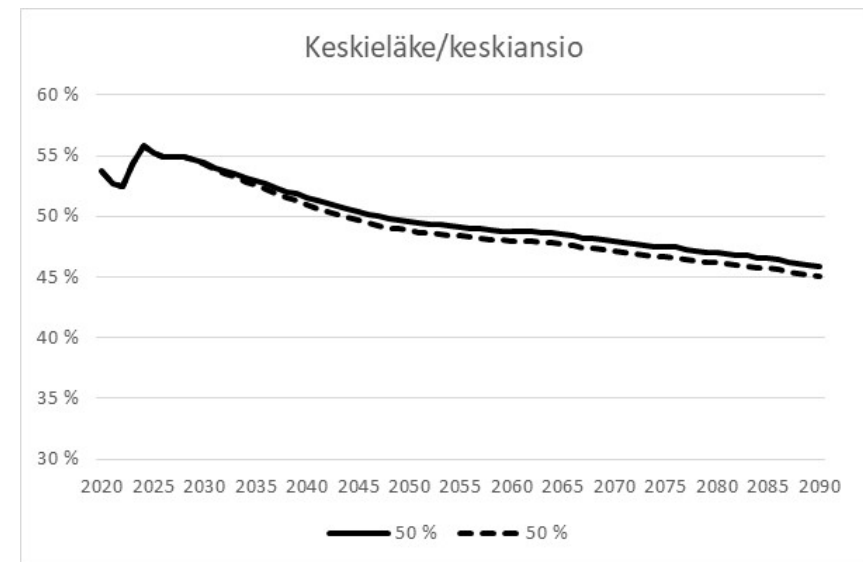
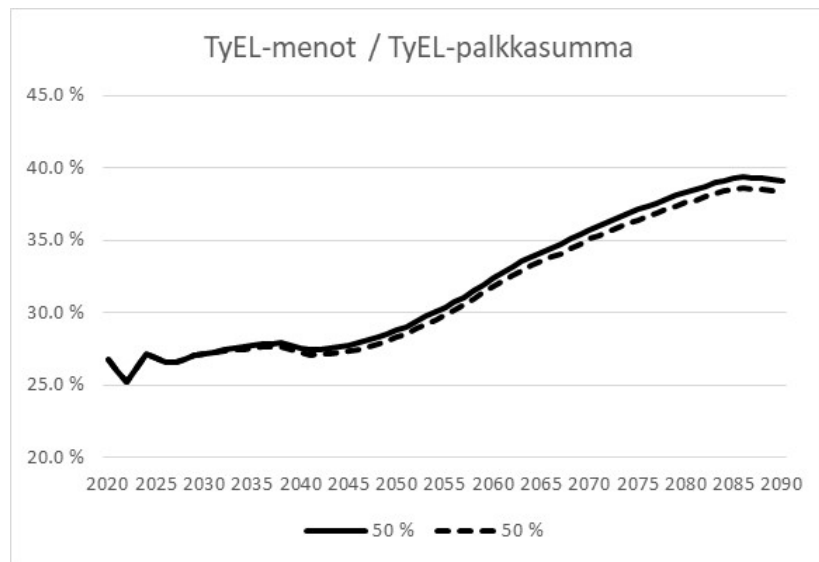
Nykylaki yhtenäinen viiva, sopimus katkoviiva

Sopimuksen vaikutus menoprosenttiin ja keskimääräiseen etuustasoon

Nykylaki yhtenäinen viiva, sopimus katkoviiva

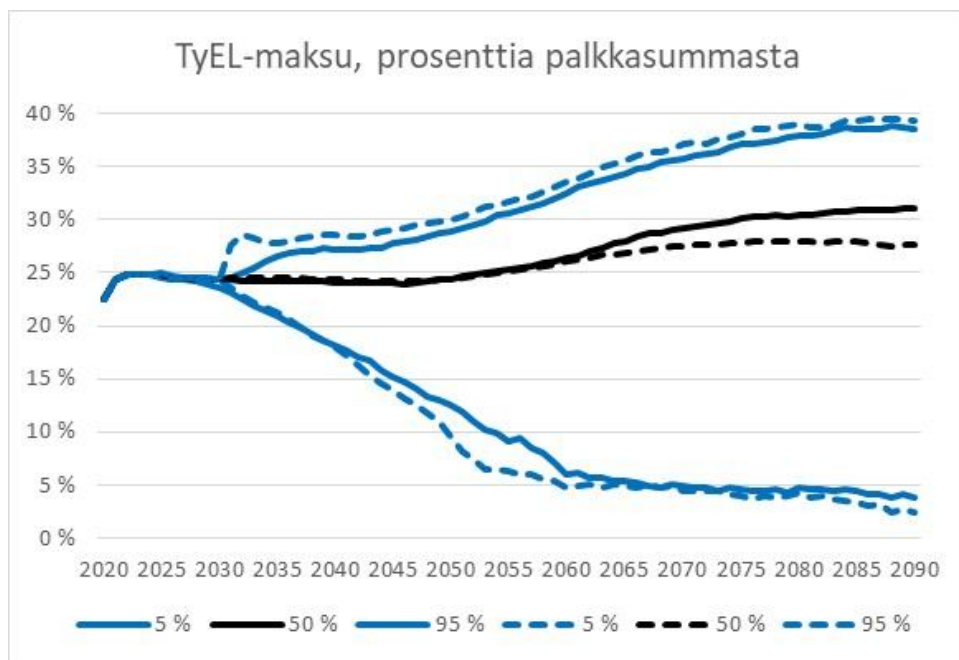
Esitetty ainoastaan mediaanit, koska menojen osalta laskelmiin ei sisälly kattavaa stokastiikkaa

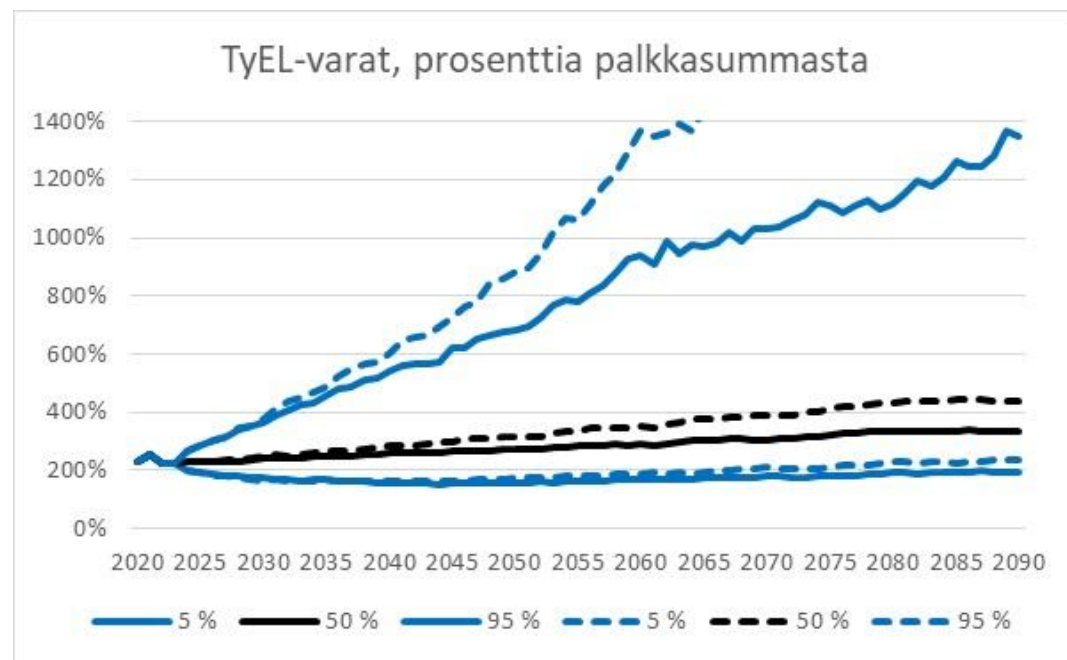
Sopimuksen vaikutus maksuun ja varoihin

Nykyläki yhtenäinen viiva, sopimus katkoviiva

Maksu – mediaani ja 90 prosentin luottamusväli

Varat – mediaani ja 90 prosentin luottamusväli

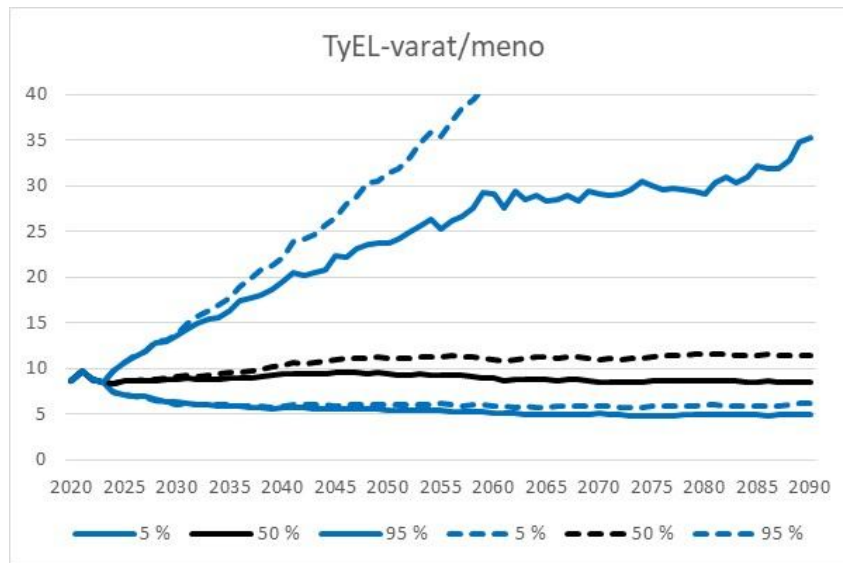
Sopimuksen mukainen 95 %:n raja 2650 % vuonna 2090

Sopimuksen vaikutus varoihin (varat per meno)

Nykyläki yhtenäinen viiva, sopimus katkoviiva

Mediaani ja 90 prosentin luottamusväli

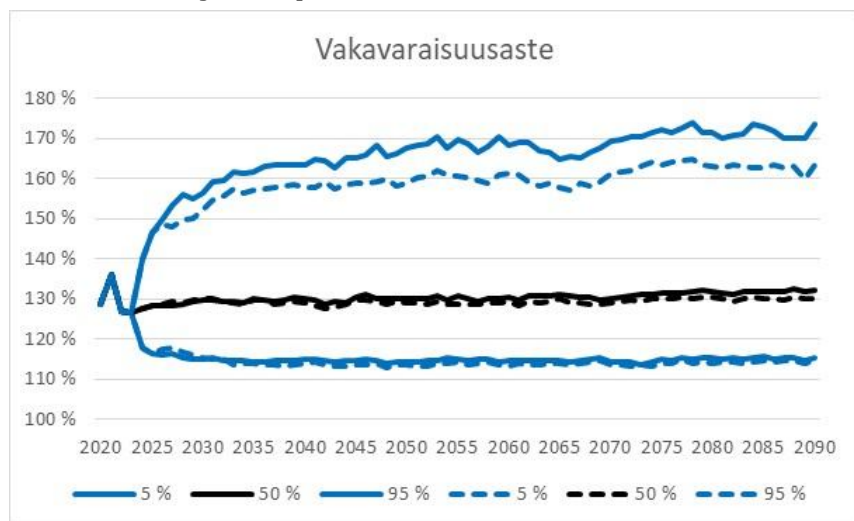
Sopimuksen mukainen 95 %:n raja 69 vuonna 2090

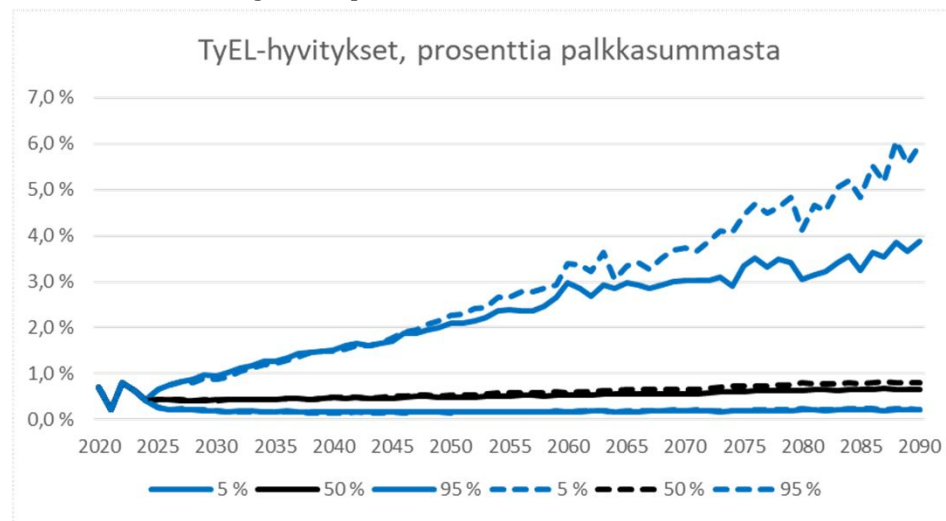
Sopimuksen vaikutus keskimääräiseen vakavaraisuusasteeseen ja hyvityksiin

Nykylaki yhtenäinen viiva, sopimus katkoviiva

Mediaani ja 90 prosentin luottamusväli

Mediaani ja 90 prosentin luottamusväli

Yhteenveto

- Eläkesopimus nostaa entisestään eläkevarojen roolia tulevaisuuden eläkkeiden rahoituksessa
- Lähtökohtaisesti kasvava sijoitusriski parantaa tuottoja
 - Riski sekä erittäin korkeille että erittäin matalille sijoitustuotoille kasvaa
- Suurten tappioiden tilanteessa maksuja pitää korottaa tai tehdä uusia lakimuutoksia (esim. etuusleikkauksia)
- Riskin kantavat tavalla tai toisella erityisesti nykyiset nuoret!

Arvioissa suurta epävarmuutta

- Lähtökohtaisesti eläkkeiden rahoitusnäkymiin pitkällä aikavälillä liittyy paljon epävarmuutta
- Heikkenevä väestörakenne yhdistettynä etuusperusteisiin eläkkeisiin, korkeisiin varoihin ja riskipitoiseen sijoittamiseen tarkoittaa sitä, että näkymä rahoitustasapainosta voi vaihdella nopeastikin

KIITOS!

mikko.sankala(at)etk.fi

www.etk.fi

www.tyoelake.fi

www.telp.fi

in X f @ ▶

